

Аўтары:
В. У. Сарычава, Л. В. Шкель

Геаграфія. Глобальныя праблемы чалавецтва. 11 клас (базавы ўзровень)

(35 гадзін на год, 1 гадзіна на тыдзень)

- Вітчанка, А. М. Геаграфія. Глобальныя праблемы чалавецтва : вучэб. дапам. для 11 кл. устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. мовай навучання / А. М. Вітчанка, К. А. Анціпава, В. М. Гузава. — Мінск : Адукацыя і выхаванне, 2021.
- Атлас. Геаграфія. Сусветная гаспадарка і глабальныя праблемы чалавецтва. 11 клас / К. А. Анціпава, А. М. Вітчанка. — Мінск : РУП «Белкартаграфія», 2017 (выкарыстоўваецца часткова).

№ ўрока, дата правядзення	Тэма ўрока	Колькасць гадзін	Мэты вывучэння тэмы	Рэкамендаваныя асноўныя віды вучэбна-пазнавальнай дзейнасці вучняў	Дамашняе заданне
1	2	3	4	5	6
Уводзіны (1 г)					
1	Уводзіны. Глобальныя праблемы чалавецтва і роля геаграфіі ў іх вырашэнні	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «геаэкалагічныя глабальныя праблемы», «глобальныя праблемы чалавецтва», «сацыяльна-эканамічныя глабальныя праблемы», «гуманітарна-экалагічны падыход»; <i>веды</i> пра ролю геаграфіі ў вырашэнні глабальных праблем чалавецтва; асноўныя групы глабальных праблем чалавецтва; асаблівасці геаграфічнага падыходу да вывучэння глабальных праблем чалавецтва; асноўныя функцыі геаграфічнай абалонкі; значэнне гуманітарна-экалагічнага падыходу да вырашэння глабальных пра-	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «геаэкалагічныя глабальныя праблемы», «глобальныя праблемы чалавецтва», «гуманітарна-экалагічны падыход», «сацыяльна-эканамічныя глабальныя праблемы», <i>характарызуюць</i> паняцці; <i>характарызуюць</i> ролю геаграфіі ў вырашэнні глабальных праблем чалавецтва, асаблівасці геаграфічнага падыходу да вывучэння глабальных праблем чалавецтва, значэнне гуманітарна-экалагічнага падыходу да вырашэння глабальных праблем чалавецтва; <i>назваваюць</i> і <i>характарызуюць</i> асноўныя групы глабаль-	С. 5–10

Працяг

1	2	3	4	5	6
			блем чалавецтва; <i>уменне</i> аналізаваць ролю геаграфіі ў вырашэнні глабальных праблем чалавецтва; характарызаваць асноўныя групы глабальных праблем чалавецтва і асноўныя функцыі геаграфічнай абалонкі; вызначаць асаблівасці геаграфічнага падыходу да вывучэння глабальных праблем чалавецтва; абгрунтоўваць значэнне гуманітарна-экалагічнага падыходу да вырашэння глабальных праблем чалавецтва	ных праблем чалавецтва, асноўныя функцыі геаграфічнай абалонкі. <i>Аналізуюць</i> ролю геаграфіі ў вырашэнні глабальных праблем чалавецтва; <i>характарызуюць</i> асноўныя групы глабальных праблем чалавецтва і асноўныя функцыі геаграфічнай абалонкі; <i>вызначаюць</i> асаблівасці геаграфічнага падыходу да вывучэння глабальных праблем чалавецтва; <i>абгрунтоўваюць</i> значэнне гуманітарна-экалагічнага падыходу да вырашэння глабальных праблем чалавецтва	
РАЗДЗЕЛ I. Геаэкалагічныя праблемы геаграфічнай абалонкі (14 г)					
Тэма 1. Геаэкалагічныя праблемы літасферы (3 г)					
2	Геаэкалагічныя функцыі літасферы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «біёта», «геаэкалагічныя наступствы», «вялікі (геалагічны) кругаварот рэчываў»; <i>веды</i> пра геаэкалагічныя асаблівасці літасферы і яе асноўныя функцыі; вялікі (геалагічны) кругаварот рэчываў; асноўныя геаэкалагічныя наступствы ўплыву чалавека на літасферу. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць значэнне элементаў літасферы для	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «біёта», «геаэкалагічныя наступствы», «вялікі (геалагічны) кругаварот рэчываў», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваваюць</i> і <i>характарызуюць</i> геаэкалагічныя асаблівасці літасферы і яе асноўныя функцыі; <i>характарызуюць</i> вялікі (геалагічны) кругаварот рэчываў; асноўныя геаэкалагічныя наступствы ўплыву чалавека на літасферу. <i>Вызначаюць</i>	§ 1

1	2	3	4	5	6
			розных відаў гаспадарчай дзейнасці; аналізаваць наступствы антрапагеннага ўздзеяння на літасферу	значэнне элементаў літасферы для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; <i>аналізуюць</i> наступствы антрапагеннага ўздзеяння на літасферу	
3	Прыродныя прычыны трансфармацыі літасферы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> асноўных прыродных і антрапагенных прычын змянення літасферы	<i>Назваюць і характарызуюць</i> асноўныя прыродныя і антрапагенныя прычыны змянення літасферы	§ 2
4	Уплыў дзейнасці чалавека на літасферу	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «рэкультывацыя». Фарміраваць <i>уменне</i> прыводзіць прыклады праяўлення геаэкалагічных функцый літасферы ў сваёй мясцовасці, іх уплыву на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць; характарызаваць асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем літасферы на розным тэрытарыяльным узроўні; называць і паказваць на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне літасферы на розным тэрытарыяльным узроўні	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «рэкультывацыя», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Прыводзяць прыклады</i> праяўлення геаэкалагічных функцый літасферы ў сваёй мясцовасці, іх уплыву на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць; <i>характарызуюць</i> асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем літасферы на розным тэрытарыяльным узроўні; <i>назваюць і паказваюць</i> на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне літасферы на розным тэрытарыяльным узроўні	§ 3

3

1	2	3	4	5	6
Тэма 2. Геаэкалагічныя праблемы атмасферы (4 г)					
5	Геаэкалагічныя асаблівасці атмасферы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «кліматычныя рэсурсы»; <i>веды</i> пра геаэкалагічныя асаблівасці атмасферы. Фарміраваць <i>уменне</i> характарызаваць асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем атмасферы на розным тэрытарыяльным узроўні; прыводзіць прыклады ўплыву ўмоў надвор'я і кліматычных умоў сваёй мясцовасці на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «кліматычныя рэсурсы», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Назваюць</i> геаэкалагічныя асаблівасці атмасферы. <i>Характарызуюць</i> асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем атмасферы на розным тэрытарыяльным узроўні; <i>прыводзяць прыклады</i> ўплыву ўмоў надвор'я і кліматычных умоў сваёй мясцовасці на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць	§ 4
6	Уплыў дзейнасці чалавека на атмасферу	1	Фарміраваць <i>веданне</i> асноўных крыніц і найважнейшых кампанентаў антрапагеннага забруджвання атмасферы	<i>Назваюць</i> асноўныя крыніцы і найважнейшыя кампаненты антрапагеннага забруджвання атмасферы	§ 5
7	Антрапагеннае змяненне клімату	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «парніковы эффект». Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць значэнне кліматычных умоў і ўмоў надвор'я для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; называць і паказваць на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне атмасферы на розным тэрытарыяльным узроўні	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «парніковы эффект», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Вызначаюць</i> значэнне кліматычных умоў і умоў надвор'я для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; <i>назваюць і паказваюць</i> на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне атмасферы на розным тэрытарыяльным узроўні	§ 6

4

1	2	3	4	5	6
8	Магчымыя прычыны і наступствы змянення клімату. Практычная работа № 1. Ацэнка кліматычных умоў сваёй мясцовасці, іх уплыў на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «змена клімату», «экстрэмальныя кліматычныя з’явы»; <i>веды</i> пра сучасныя тэндэнцыі і геаэкалагічны наступствы змянення клімату. Фарміраваць <i>уменне</i> аналізаваць прычыны і наступствы антрапагеннага ўздзеяння на стан атмасферы і клімат. Фарміраваць <i>навыкі</i> даваць ацэнку кліматычных умоў сваёй мясцовасці, іх уплыў на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць	<i>Даюць</i> азначэнне тэрмінаў «змена клімату», «экстрэмальныя кліматычныя з’явы», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваваюць</i> сучасныя тэндэнцыі і геаэкалагічны наступствы змянення клімату. <i>Аналізуюць</i> прычыны і наступствы антрапагеннага ўздзеяння на стан атмасферы і клімат. <i>Выконваюць</i> практычную работу па ацэнцы кліматычных умоў сваёй мясцовасці, іх уплыў на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць. <i>Робяць высновы</i>	§ 7
Тэма 3. Геаэкалагічныя праблемы гідрасферы (3 г)					
9	Геаэкалагічныя асаблівасці гідрасферы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «водны баланс», «водазабяспечанасць»; <i>веды</i> пра геаэкалагічныя асаблівасці гідрасферы і сучасны геаэкалагічны стан яе элементаў. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць значэнне элементаў гідрасферы для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; прыводзіць прыклады ўплыву гідралагічных умоў сваёй мясцовасці на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «водны баланс», «водазабяспечанасць», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваваюць</i> геаэкалагічныя асаблівасці гідрасферы; <i>характарызуюць</i> сучасны геаэкалагічны стан элементаў гідрасферы. <i>Устанаўліваюць</i> значэнне элементаў гідрасферы для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; <i>прыводзяць прыклады</i> ўплыву гідралагічных умоў сваёй мясцовасці на чалавека і яго гаспадарчую дзейнасць	§ 8

1	2	3	4	5	6
10	Уздзеянне дзейнасці чалавека на воды сушы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «водная гаспадарка»; <i>веды</i> пра ўплыў розных відаў гаспадарчай дзейнасці на водныя рэсурсы; асноўныя крыніцы і віды антрапагеннага забруджвання гідрасферы. Фарміраваць <i>уменне</i> аналізаваць прычыны і наступствы антрапагеннага ўздзеяння на гідрасферу; характарызаваць асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем гідрасферы на розным тэрытарыяльным узроўні; называць і паказваць на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне гідрасферы на розным тэрытарыяльным узроўні	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «водная гаспадарка», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Характарызуюць</i> уплыў розных відаў гаспадарчай дзейнасці на водныя рэсурсы; <i>назваваюць</i> асноўныя крыніцы і віды антрапагеннага забруджвання гідрасферы. <i>Аналізуюць</i> прычыны і наступствы антрапагеннага ўздзеяння на гідрасферу; <i>характарызуюць</i> асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем гідрасферы на розным тэрытарыяльным узроўні; <i>назваваюць</i> і <i>паказваюць</i> на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне гідрасферы на розным тэрытарыяльным узроўні	§ 9
11	Геаэкалагічныя асаблівасці Сусветнага акіяна	1	Фарміраваць <i>веды</i> пра асноўныя напрамкі павышэння эфектыўнасці выкарыстання і аховы водных рэсурсаў сушы і Сусветнага акіяна	<i>Назваваюць</i> асноўныя напрамкі павышэння эфектыўнасці выкарыстання і аховы водных рэсурсаў сушы і Сусветнага акіяна	§ 10
Тэма 4. Геаэкалагічныя праблемы біясферы (4 г)					
12	Геаэкалагічныя асаблівасці біясферы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «геаэкалагічныя асаблівасці біясферы»; <i>веды</i> пра значэнне біясферы для чалавека і яго гаспадарчай дзейнасці; геаэкалагічныя	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «геаэкалагічныя асаблівасці біясферы», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Характарызуюць</i> значэнне біясферы для чалавека і яго гаспадар-	§ 11

1	2	3	4	5	6
			наступствы антрапагеннага ўздзеяння на біясферу. Фарміраваць <i>уменне</i> характарызаваць асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем біясферы на розным тэрытарыяльным узроўні; аналізаваць прычыны і наступствы антрапагеннага ўздзеяння на стан прыроднага асяроддзя	чай дзейнасці; геаэкалагічныя наступствы антрапагеннага ўздзеяння на біясферу. <i>Характарызуюць</i> асаблівасці праяўлення геаэкалагічных праблем біясферы на розным тэрытарыяльным узроўні; <i>аналізуюць</i> прычыны і наступствы антрапагеннага ўздзеяння на стан прыроднага асяроддзя	
7	Уплыў прыродных фактараў і дзейнасці чалавека на зямельныя і глебавыя рэсурсы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «дэградацыя зямель», «дэградацыя глебы». Фарміраваць <i>уменне</i> называць і паказваць на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне біясферы на розным тэрытарыяльным узроўні	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «дэградацыя зямель», «дэградацыя глебы», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваюць</i> і <i>паказваюць</i> на карце прыклады, якія адлюстроўваюць прыроднае і антрапагеннае змяненне біясферы на розным тэрытарыяльным узроўні	§ 12
	Праблемы апустыньвання і абязлесення	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «апустыньванне», «абязлесенне»; <i>веды</i> пра асаблівасці працэсаў дэградацыі зямель і глебы, апустыньвання, абязлесення; асноўныя напрамкі рацыянальнага выкарыстання зямельных рэсурсаў	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «апустыньванне», «абязлесенне», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваюць</i> асаблівасці працэсаў дэградацыі зямель і глебы, апустыньвання, абязлесення; асноўныя напрамкі рацыянальнага выкарыстання зямельных рэсурсаў	§ 13

1	2	3	4	5	6
8	Роля біёты ў біясферы і гаспадарчай дзейнасці чалавека. Практычная работа № 2*. Характарыстыка геаэкалагічнага стану прыроды сваёй мясцовасці і меры па яе ахове	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «прыродная разнастайнасць»; <i>веды</i> пра ахову натуральных ландшафтаў і прыродную разнастайнасць Зямлі. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць значэнне раслін і жывёл для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; абгрунтоўваць неабходнасць аховы прыроды і рацыянальнага выкарыстання яе рэсурсаў; вызначаць стан прыроднага асяроддзя сваёй мясцовасці. Фарміраваць <i>навыкі</i> характарызаваць асаблівасці геаэкалагічнага стану прыроды сваёй мясцовасці і верагодных мерапрыемстваў па яе ахове	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «прыродная разнастайнасць», <i>характарызуюць</i> паняцце; <i>характарызуюць</i> значэнне аховы натуральных ландшафтаў і прыроднай разнастайнасці Зямлі. <i>Устанаўліваюць</i> значэнне раслін і жывёл для розных відаў гаспадарчай дзейнасці; <i>абгрунтоўваюць</i> неабходнасць аховы прыроды і рацыянальнага выкарыстання яе рэсурсаў; <i>вызначаюць</i> стан прыроднага асяроддзя сваёй мясцовасці. <i>Выконваюць</i> практычную работу па характарыстыцы геаэкалагічнага стану прыроды сваёй мясцовасці і верагодных мерапрыемстваў па яе ахове. <i>Робяць высновы</i>	§ 14
	Падагульняльнае паўтарэнне	1	Падагульненне і сістэматызацыя ведаў па раздзеле I		
РАЗДЗЕЛ II. Сацыяльна-эканамічныя глабальныя праблемы (16 г)					
Тэма 5. Дэмаграфічныя праблемы (3 г)					
	Праблема дэмаграфічнай нагрузкі	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «дэмаграфічны выбух», «дэпапуляцыя», «дэмаграфічная нагрузка», «дэмаграфічная палітыка»; <i>веды</i> пра асаблівасці дынамікі колькасці	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «дэмаграфічны выбух», «дэпапуляцыя», «дэмаграфічная нагрузка», «дэмаграфічная палітыка», <i>характарызуюць</i> паняцці.	§ 15

1	2	3	4	5	6
			насельніцтва свету, развітых краін і краін, якія развіваюцца; геаграфію дэмаграфічнага выбуху і дэпапуляцыі; пра геаграфічныя заканамернасці дэмаграфічнай нагрузкі; прынцыпы дэмаграфічнай палітыкі ў розных рэгіёнах і краінах. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць прычыны адрознення дынамікі колькасці насельніцтва развітых краін і краін, якія развіваюцца; характарызаваць узровень дэмаграфічнай нагрузкі і асаблівасці дэмаграфічнай палітыкі ў розных рэгіёнах і краінах; <i>уменне</i> працаваць з картай, называць і паказваць на карце прыклады краін свету з высокімі тэмпамі росту колькасці насельніцтва, прыклады краін свету з высокімі тэмпамі адмоўнай дынамікі колькасці насельніцтва	<i>Вызначаюць</i> прычыны адрознення дынамікі колькасці насельніцтва развітых краін і краін, якія развіваюцца; <i>характарызуюць</i> узровень дэмаграфічнай нагрузкі; <i>характарызуюць</i> асаблівасці дэмаграфічнай палітыкі ў розных рэгіёнах і краінах. <i>Працуюць</i> з картай, <i>называюць</i> і <i>паказваюць</i> на карце прыклады краін свету з высокімі тэмпамі росту колькасці насельніцтва (Бахрэйн, Нігер, Экватарыяльная Гвінея), прыклады краін свету з высокімі тэмпамі адмоўнай дынамікі колькасці насельніцтва (Латвія, Літва, Балгарыя і Румынія)	
18	Праблема старэння насельніцтва	1	Фарміраваць <i>веды</i> пра праблемы старэння насельніцтва; дынаміку ўзроставай структуры насельніцтва свету і рэгіёнаў; наступствы дэмаграфічнага старэння	<i>Назваюць</i> сутнасць праблемы старэння насельніцтва. <i>Характарызуюць</i> перадумовы старэння насельніцтва, дынаміку ўзроставай структуры насельніцтва свету і рэгіёнаў, наступствы дэмаграфічнага старэння	§ 16

1	2	3	4	5	6
19	Праблема міжнароднай міграцыі. Практычная работа № 3. Аналіз дынамікі міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «ўнутрана перамяшчання асобы», <i>веды</i> пра асаблівасці міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць прычыны міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету; характарызаваць геапалітычныя, дэмаграфічныя, сацыяльна-эканамічныя наступствы міжнароднай міграцыі. Фарміраваць <i>навыкі</i> аналізаваць дынаміку міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «унутрана перамяшчання асобы», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Назваюць</i> асаблівасці міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету. <i>Вызначаюць</i> прычыны міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету; <i>характарызуюць</i> геапалітычныя, дэмаграфічныя, сацыяльна-эканамічныя наступствы міжнароднай міграцыі. <i>Выконваюць</i> практычную работу; <i>аналізуюць</i> дынаміку міжнароднай міграцыі ў рэгіёнах свету. <i>Робяць высновы</i>	§ 17
Тэма 6. Харчовая праблема (2 г)					
20	Прычыны голаду і харчовай праблемы ў свеце	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «голад»; <i>веды</i> пра прыродныя, сацыяльна-эканамічныя і палітычныя прычыны голаду ў свеце, геаграфію і структуру харчавання насельніцтва, асаблівасці рэгіянальных аспектаў голаду і харчовай праблемы. Фарміраваць <i>уменне</i> аналізаваць прычыны і асаблівасці праяўлення глабальнай харчовай праблемы, тлумачыць глабальнасць і рэгіянальныя асаблівасці голаду і харчовай праблемы. Прадоўжыць фарміраваць <i>уменне</i> працаваць	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «голад», «харчовая бяспека», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваюць</i> прыродныя, сацыяльна-эканамічныя і палітычныя прычыны голаду ў свеце, <i>характарызуюць</i> геаграфію і структуру харчавання насельніцтва, асаблівасці рэгіянальных аспектаў голаду і харчовай праблемы. <i>Аналізуюць</i> прычыны і асаблівасці праяўлення глабальнай харчовай праблемы, <i>тлумачаць</i> глабальнасць і рэгіянальныя асаблівасці голаду і харчовай праблемы. <i>На-</i>	§ 18

1	2	3	4	5	6
			з картай, называць і паказваць на карце прыклады краін свету з праблемай голаду	<i>зываюць і паказваюць</i> на карце прыклады краін свету з праблемай голаду (Цэнтральнаафрыканская Рэспубліка (ЦАР), Мадагаскар, Карэйская Народна-Дэмакратычная Рэспубліка (КНДР))	
21	Харчовае забеспячэнне краін свету	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «зялёная рэвалюцыя», «харчовая бяспека»; <i>веды</i> пра магчымыя шляхі вырашэння глабальнай харчовай праблемы. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць магчымыя шляхі вырашэння харчовай праблемы, абгрунтоўваць неабходнасць удасканалення вытворчасці і выкарыстання прадуктаў харчавання ў краінах і рэгіёнах свету	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «зялёная рэвалюцыя», «харчовая бяспека», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Вызначаюць</i> магчымыя шляхі вырашэння харчовай праблемы, <i>абгрунтоўваюць</i> неабходнасць удасканалення вытворчасці і выкарыстання прадуктаў харчавання ў краінах і рэгіёнах свету	§ 19
Тэма 7. Праблема вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў свету (2 г)					
22	Прычыны і сутнасць праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «прыродна-рэсурсны патэнцыял тэрыторыі», «рэсурсны цыкл», «геаграфічнае рэсурснаўства»; разуменне значэння мінеральна-сыравінных рэсурсаў для гаспадарчай дзейнасці чалавека, асаблівасцей спажывання мінеральна-сыравінных рэсурсаў у развітых краінах і краінах, якія развіваюцца. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць значэнне прыродна-рэсурснага	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «прыродна-рэсурсны патэнцыял тэрыторыі», «рэсурсны цыкл», «геаграфічнае рэсурснаўства», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваюць і характарызуюць</i> значэнне мінеральна-сыравінных рэсурсаў для гаспадарчай дзейнасці чалавека, асаблівасці спажывання мінеральна-сыравінных рэсурсаў у развітых краінах і краінах, якія развіваюцца.	§ 20

1	2	3	4	5	6
			патэнцыялу для розных відаў гаспадарчай дзейнасці, аналізаваць прычыны, фактары адрозненняў у рэсурсазабяспечанасці рэгіёнаў і краін свету асноўнымі відамі мінеральных рэсурсаў, тлумачыць глабальнасць праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў. Прадоўжыць фарміраваць <i>уменне</i> працаваць з картай, называць і паказваць на карце прыклады рэсурсазбытковых, рэсурсазабяспечаных, рэсурсадэфіцытных краін	<i>Устанаўліваюць</i> значэнне прыродна-рэсурснага патэнцыялу для розных відаў гаспадарчай дзейнасці, <i>аналізуюць</i> прычыны, фактары адрозненняў у рэсурсазабяспечанасці рэгіёнаў і краін свету асноўнымі відамі мінеральных рэсурсаў, <i>тлумачыць</i> глабальнасць праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў. <i>Працуюць</i> з картай, <i>назваюць і паказваюць</i> на карце прыклады рэсурсазбытковых (Канада, Аўстралія, Расія), рэсурсазабяспечаных (Злучаныя Штаты Амерыкі (ЗША), Кітай, Бразілія), рэсурсадэфіцытных (Японія, Рэспубліка Карэя, Італія) краін	
23	Шляхі вырашэння праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў	1	Фарміраваць <i>веданне</i> магчымых шляхоў вырашэння праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць магчымыя шляхі вырашэння праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў, прыводзіць прыклады рацыянальнага выкарыстання мінеральна-сыравінных рэсурсаў у краінах і рэгіёнах свету,	<i>Назваюць</i> магчымыя шляхі вырашэння праблемы вычарпання мінеральна-сыравінных рэсурсаў. <i>Прыводзяць прыклады</i> рацыянальнага выкарыстання мінеральна-сыравінных рэсурсаў у краінах і рэгіёнах свету, <i>разлічваюць</i> паказчыкі рэсурсазабяспечанасці краін і рэгіёнаў свету мінеральнымі рэсурсамі	§ 21

1	2	3	4	5	6
			разлічваць паказчыкі рэсурсазабяспечанасці краін і рэгіёнаў свету мінеральнымі рэсурсамі		
Тэма 8. Энергетычная праблема (2 г)					
24	Прычыны глабальнай энергетычнай праблемы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> значэння энергетыкі для гаспадарчай дзейнасці чалавека, дынамікі спажывання энергетычных рэсурсаў у развітых краінах і краінах, якія развіваюцца, прычын узнікнення, асаблівасцей праяўлення глабальнай энергетычнай праблемы. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць значэнне энергетыкі для розных відаў гаспадарчай дзейнасці, аналізаваць дынаміку спажывання энергетычных рэсурсаў у развітых краінах і краінах, якія развіваюцца, тлумачыць уплыў энергетыкі на навакольнае асяроддзе, аналізаваць прычыны і рэгіянальныя асаблівасці праяўлення глабальнай энергетычнай праблемы. Прадоўжыць фарміраваць <i>уменне</i> працаваць з картай, называць і паказваць на карце прыклады краін са скарачэннем спажывання энергіі, найбольшымі аб'ёмам спажывання энергіі	Назваюць значэнне энергетыкі для гаспадарчай дзейнасці чалавека, <i>характарызуюць</i> дынаміку спажывання энергетычных рэсурсаў у развітых краінах і краінах, якія развіваюцца, прычыны ўзнікнення, асаблівасці праяўлення глабальнай энергетычнай праблемы. <i>Аналізуюць</i> дынаміку спажывання энергетычных рэсурсаў у развітых краінах і краінах, якія развіваюцца, <i>тлумачаць</i> уплыў энергетыкі на навакольнае асяроддзе, <i>аналізуюць</i> прычыны і рэгіянальныя асаблівасці праяўлення глабальнай энергетычнай праблемы. <i>Працуюць</i> з картай, <i>назваюць</i> і <i>паказваюць</i> на карце прыклады краін са скарачэннем спажывання энергіі (Вялікабрытанія, Германія, Італія), найбольшымі аб'ёмам спажывання энергіі (Кітай, Злучаныя Штаты Амерыкі, Расія)	§ 22

13

1	2	3	4	5	6
25	Шляхі вырашэння глабальнай энергетычнай праблемы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «энергетычная бяспека»; <i>веды</i> пра магчымыя шляхі вырашэння глабальнай энергетычнай праблемы. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць магчымыя шляхі вырашэння энергетычнай праблемы, абгрунтоўваць неабходнасць рацыянальнага выкарыстання традыцыйных і альтэрнатыўных крыніц энергіі ў краінах і рэгіёнах свету, разлічваць паказчыкі забяспечанасці рэгіёнаў і краін свету энергетычнымі рэсурсамі	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «энергетычная бяспека», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Назваюць</i> магчымыя шляхі вырашэння глабальнай энергетычнай праблемы. <i>Абгрунтоўваюць</i> неабходнасць рацыянальнага выкарыстання традыцыйных і альтэрнатыўных крыніц энергіі ў краінах і рэгіёнах свету, <i>разлічваюць</i> паказчыкі забяспечанасці рэгіёнаў і краін свету энергетычнымі рэсурсамі	§ 23
Тэма 9. Геапалітычныя праблемы (3 г)					
26	Геапалітычныя праблемы XXI стагоддзя, прычыны і наступствы	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «рэгіянальны канфлікт», «новыя незалежныя дзяржавы»; <i>веды</i> пра асноўныя геапалітычныя праблемы XXI стагоддзя, іх прычыны і наступствы; магчымыя шляхі вырашэння рэгіянальных канфліктаў. Фарміраваць <i>уменне</i> характарызаваць асноўныя геапалітычныя праблемы XXI стагоддзя, палітыка-геаграфічнае становішча краін свету, аналізаваць прычыны і наступствы рэгіянальных канфліктаў у развітых краінах і краінах, якія	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «рэгіянальны канфлікт», «новыя незалежныя дзяржавы», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваюць</i> асноўныя геапалітычныя праблемы XXI стагоддзя, іх прычыны і наступствы; магчымыя шляхі вырашэння рэгіянальных канфліктаў. <i>Характарызуюць</i> асноўныя геапалітычныя праблемы XXI стагоддзя, палітыка-геаграфічнае становішча краін свету, <i>аналізуюць</i> прычыны і наступствы рэгіянальных канфліктаў у развітых	§ 24

14

1	2	3	4	5	6
			развіваюцца; прыводзіць прыклады ўдзелу Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у вырашэнні глабальных геапалітычных праблем. Прадоўжыць фарміраваць <i>уменне</i> працаваць з картай, называць і паказваць на карце прыклады рэгіянальных канфліктаў	краінах і краінах, якія развіваюцца, <i>прыводзіць прыклады ўдзелу Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у вырашэнні глабальных геапалітычных праблем. Працуюць з картай, называюць і паказваюць на карце прыклады рэгіянальных канфліктаў (араба-ізраільскі, індыйска-пакістанскі, карэйскі, тайваньскі)</i>	
27	Праблема міжнароднага тэрарызму	1	Фарміраваць <i>веданне</i> прычын, форм праяўлення і дынамікі міжнароднага тэрарызму. Фарміраваць <i>уменне</i> вызначаць прычыны і формы міжнароднага тэрарызму, абгрунтоўваць неабходнасць захавання міру і бяспекі, раззбраення і прадухілення ядзернай вайны	<i>Назваюць</i> прычыны, формы праяўлення і дынаміку міжнароднага тэрарызму. <i>Абгрунтоўваюць</i> неабходнасць захавання міру і бяспекі, раззбраення і прадухілення ядзернай вайны	§ 25
28	Праблема захавання міру. Практычная работа № 4*. Характарыстыка палітыка-геаграфічнага становішча краіны свету (на выбар)	1	Фарміраваць <i>веданне</i> асноўных асаблівасцей праблемы захавання міру і бяспекі, раззбраення і прадухілення ядзернай вайны. Фарміраваць <i>навыкі</i> складаць характарыстыку палітыка-геаграфічнага становішча краіны свету	<i>Назваюць</i> асноўныя асаблівасці праблемы захавання міру і бяспекі, раззбраення і прадухілення ядзернай вайны. <i>Выконваюць</i> практычную работу па характарыстыцы палітыка-геаграфічнага становішча краіны свету (на выбар). <i>Робяць высновы</i>	§ 26

15

1	2	3	4	5	6
Тэма 10. Рацыянальнае прыродакарыстанне і ўстойлівае развіццё чалавецтва (4 г)					
29	Рацыянальнае прыродакарыстанне	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняццяў «прыродакарыстанне», «ахова навакольнага асяроддзя»; <i>веды</i> пра асноўныя перыяды гісторыі ўзаемадзеяння чалавека і прыроды, геаэкалагічныя прынцыпы, правілы, законы прыродакарыстання і аховы навакольнага асяроддзя, крытэрыі, паказчыкі і параметры геаэкалагічнага стану навакольнага асяроддзя, ролю чалавека і яго гаспадарчай дзейнасці ў змене прыродных працэсаў. Фарміраваць <i>уменне</i> характарызаваць асноўныя перыяды гісторыі ўзаемадзеяння чалавека і прыроды, аналізаваць геаэкалагічныя прынцыпы, правілы, законы прыродакарыстання і аховы навакольнага асяроддзя, абгрунтоўваць выкарыстанне прыродных рэсурсаў у залежнасці ад велічыні іх запасаў, гаспадарчай значнасці, патрэбы і мэтазгоднасці асваення	<i>Даюць</i> азначэнні тэрмінаў «прыродакарыстанне», «ахова навакольнага асяроддзя», <i>характарызуюць</i> паняцці. <i>Назваюць</i> асноўныя перыяды гісторыі ўзаемадзеяння чалавека і прыроды, геаэкалагічныя прынцыпы, правілы, законы прыродакарыстання і аховы навакольнага асяроддзя, крытэрыі, паказчыкі і параметры геаэкалагічнага стану навакольнага асяроддзя, ролю чалавека і яго гаспадарчай дзейнасці ў змене прыродных працэсаў. <i>Характарызуюць</i> асноўныя перыяды гісторыі ўзаемадзеяння чалавека і прыроды; <i>аналізуюць</i> геаэкалагічныя прынцыпы, правілы, законы прыродакарыстання і аховы навакольнага асяроддзя, <i>абгрунтоўваюць</i> выкарыстанне прыродных рэсурсаў у залежнасці ад велічыні іх запасаў, гаспадарчай значнасці, патрэбы і мэтазгоднасці асваення	§ 27
30	Магчымыя шляхі вырашэння глабальных праблем	1	Фарміраваць <i>веданне</i> магчымых наступстваў і шляхоў вырашэння асноўных глабальных праблем чалавецтва. Фарміраваць <i>уменне</i> характарызаваць асаблівасці	<i>Назваюць</i> магчымыя наступствы і шляхі вырашэння асноўных глабальных праблем чалавецтва. <i>Характарызуюць</i> асаблівасці ўзаемасувязі і праяўлення гла-	§ 28

16

1	2	3	4	5	6
			ўзаемасувязі і праяўлення глабальных праблем чалавецтва на розным тэрытарыяльным узроўні, вызначаць магчымыя шляхі, сцэнарыі і варыянты вырашэння глабальных праблем чалавецтва	бальных праблем чалавецтва на розным тэрытарыяльным узроўні, <i>вызначаюць</i> магчымыя шляхі, сцэнарыі і варыянты вырашэння глабальных праблем чалавецтва	
31	Устойлівае развіццё чалавецтва	1	Фарміраваць <i>веданне</i> паняцця «стратэгія ўстойлівага развіцця»; <i>веды</i> пра галоўныя палажэнні стратэгіі ўстойлівага развіцця чалавецтва і Рэспублікі Беларусь.	<i>Даюць</i> азначэнне тэрміна «стратэгія ўстойлівага развіцця», <i>характарызуюць</i> паняцце. <i>Назваваюць</i> галоўныя палажэнні стратэгіі ўстойлівага развіцця чалавецтва і Рэспублікі Беларусь.	§ 29
32	Практычная работа № 5* . Распрацоўка сцэнарыя вырашэння адной з глабальных праблем чалавецтва	1	Фарміраваць <i>навыкі</i> распрацоўкі сцэнарыя вырашэння адной з глабальных праблем чалавецтва	<i>Выконваюць</i> практычную работу па распрацоўцы сцэнарыя вырашэння адной з глабальных праблем чалавецтва. <i>Робяць высновы</i>	
33	Падагульняльнае паўтарэнне	1	Падагульненне і сістэматызацыя ведаў па раздзеле II		
Заклучэнне (1 г)					
34	Геаграфія ў сучасным свеце	1	Фарміраваць <i>веды</i> пра галоўныя функцыі геаграфіі ў сучасным свеце, перспектывы яе развіцця, міжнароднага супрацоўніцтва ў галіне геаграфіі і вырашэння глабальных праблем чалавецтва	<i>Назваваюць</i> галоўныя функцыі геаграфіі ў сучасным свеце, перспектывы яе развіцця, <i>характарызуюць</i> міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне геаграфіі і вырашэнне глабальных праблем чалавецтва	
35	Рэзерв часу	1			